EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 12 13
COM(2021) 789 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo

1 PAGRINDINIAI FAKTAI

Komisija (Eurostatas) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1921/2006[1] (toliau – reglamentas) renka statistinius duomenis apie iškrautus žuvininkystės produktus. Remiantis reglamento 2 straipsniu laikoma, kad žuvininkystės produktai yra iškrauti valstybių narių teritorijoje, jei jie iškrauti ES ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) žvejybos laivų arba iškrauti ES žvejybos laivų ne ES teritorijoje ir po to importuoti į ES[2]. Reglamento 10 straipsnyje nustatytas reikalavimas Komisijai kas 3 metus pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje visų pirma įvertinama statistinių duomenų kokybė ir reikalingumas. Ataskaitoje taip pat turi būti išanalizuotas statistinių duomenų apie iškrautus produktus rinkimo ir tvarkymo sistemos ekonominis efektyvumas ir pateikiama geriausios patirties pavyzdžių, kaip mažinti darbo krūvį nacionaliniu lygmeniu ir rengti naudingesnius ir kokybiškesnius statistinius duomenis.

Reglamentas taikomas ES valstybėms narėms, Norvegijai ir Islandijai. Vis dėlto, kadangi jis susijęs su iškraunamais jūrų žuvininkystės produktais, prieigos prie jūros neturinčioms šalims (5 valstybėms narėms: Čekijai, Liuksemburgui, Vengrijai, Austrijai ir Slovakijai) duomenų teikti neprivaloma.

Ši ataskaita grindžiama i) duomenis teikiančių valstybių narių Eurostatui pateiktomis 2019 ataskaitiniais metais iškrautų produktų duomenų kokybės ataskaitomis, ii) reikalavimų laikymosi analize ir iii) Eurostato surinktais sąnaudų duomenimis.

2010 m. lapkričio mėn.[3], 2014 m. balandžio mėn.[4], 2016 m. gegužės mėn.[5] ir 2019 m. vasario mėn.[6] Komisija priėmė ankstesnes pagal minėtą reglamentą pateiktų statistinių duomenų apie iškrautus produktus vertinimo ataskaitas.

Europos žuvininkystės statistika apima ne tik išsamius iškrautų produktų kiekio duomenis, bet ir išsamius laimikio, laivyno ir akvakultūros statistinius duomenis. Kiti Komisijos departamentai, daugiausia Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinis direktoratas (Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD), taip pat renka daug duomenų pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1224/2009[7] ir Reglamentą

---

1 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1382/91 (OL L 403, 2006 12 30, p. 1).

2 Tai reiškia, kad šie statistiniai duomenys nėra palyginami su pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1224/2009 dėl laivo vėliavos valstybės renkamais iškrautų produktų duomenimis.

3 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (KOM(2010) 675 galutinis).

4 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2014) 240 *final*).

5 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2016) 239 *final*).

6 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2019) 47 *final*).

(ES) 2017/1004[8], reikalingų bendrai žuvininkystės politikai valdyti. Eurostato renkami statistiniai duomenys ir Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD renkami duomenys iš dalies sutampa. Ši ataskaita apima tik Eurostato surinktus statistinius duomenis apie 2019 m. valstybių narių teritorijoje iškrautų žuvininkystės produktų bendrą kiekį ir vieneto vertes.

2018 m. Eurostatas pradėjo įgyvendinti projektą „Žuvininkystės statistinių duomenų racionalizavimas ir supaprastinimas“. Jį įgyvendinant vertinami šiuo metu renkami akvakultūros, laimikio ir iškrovimo statistiniai duomenys ir atliekamas būsimų galimų politikos priemonių ir teisės aktų poveikio vertinimas. Vertinimas, kuris taip pat apėmė reglamento įgyvendinimą, baigtas 2019 m. 2020 m. pradėtas poveikio vertinimas ir tuo metu, kai buvo rengiama ši ataskaita, jis buvo beveik baigtas.

2. PAGRINDINIAI FAKTAI

2.1 Punktualumas ir išsamumas

2.1.1 Punktualumas

Pastaraisiais metais duomenų perdavimo punktualumas pagerėjo – dauguma duomenis teikiančių šalių juos atsiunčia laiku. Trečdalio duomenis teikiančių šalių perduotus 2019 ataskaitinių metų duomenis reikėjo šiek tiek taisyti. Dažniausiai šie pataisymai buvo atliekami per priimtiną laikotarpį.

Komisija (Eurostatas) skelbia duomenis iš karto po jų patvirtinimo. Prireikus duomenis galima bet kuriuo metu peržiūrėti.

2.1.2 Išsamumas

Duomenų išsamumas pagerėjo dėl priemonių, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos smarkiai išplėsti savo tyrimus apie laivų tipus, užsienio laivus ir žuvų rūšis.

---

[7] 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1224/2009, nustatantis Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, iš dalies keičiantis reglamentus (EB) Nr. 847/96, (EB) Nr. 2371/2002, (EB) Nr. 811/2004, (EB) Nr. 768/2005, (EB) Nr. 2115/2005, (EB) Nr. 2166/2005, (EB) Nr. 388/2006, (EB) Nr. 509/2007, (EB) Nr. 676/2007, (EB) Nr. 1098/2007, (EB) Nr. 1300/2008, (EB) Nr. 1342/2008 ir panaikinantis reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1627/94 ir (EB) Nr. 1966/2006 (OL L 343, 2009 12 22, p. 1–50).

[8] 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 (OL L 157, 2017 6 20, p. 1–21).

2.2 Nuoseklumas

2.2.1 Kokybė ir tikslumas

Eurostatas kas 3 metus renka iškrautų produktų statistikos kokybės ataskaitas. Jose apibūdinami duomenų rinkimo metodai ir šalių įsivertinimu grindžiami kokybės aspektai. Nacionalinėmis kokybės ataskaitomis Eurostatas remiasi rengdamas ES lygmens kokybės ataskaitą[9].

Bendroji duomenų kokybė buvo gera ir, daugumos valstybių narių manymu, atsakymų nepateikimo lygis ir nepakankama aprėptis buvo labai maži. Labai nedaug valstybių narių pranešė apie klaidas, susijusias su matavimu ar imtimis, o galimas neteisingas klasifikavimas, valstybių narių manymu, neturėjo poveikio duomenų kokybei. 35 proc. šalių nurodė, kad nuo paskutinės kokybės ataskaitos prieš 3 metus bendroji iškrautų produktų statistinių duomenų kokybė pagerėjo.

Daugiau kaip pusė šalių taiko kokybės valdymo sistemą. Dauguma patobulinimų buvo susiję su savalaikiškumu, tikslumu ir patikimumu.

2.2.2 Palyginamumas

2019 m. spalio mėn. Eurostatas paskelbė žvejybos laimikio ir iškrautų produktų statistinių duomenų vadovą[10], kuris padėjo dar labiau padidinti duomenų homogeniškumą ir kartu pagerino šalių duomenų palyginamumą. Šalių laiko eilučių trukmė, t. y. palyginamumas laikui bėgant, skiriasi. Šioje ataskaitoje vertinamo laikotarpio duomenys (laiko prasme) yra palyginami.

2.3 Reikalingumas

Pagal reglamentą renkami statistiniai duomenys yra būtini informacija ir įrodymais grindžiamai politikai formuoti nacionaliniu ir ES lygmenimis. Duomenys apie produkcijos lygį ir tendencijas yra svarbūs nagrinėjant žuvininkystės sektoriaus – bendros žuvininkystės politikos dalies – vystymąsi ir suteikia politikos formuotojams bei pramonei tvirtą pagrindą sektoriaus ateičiai.

Iškrautų produktų statistiniais duomenimis plačiai naudojasi įvairūs duomenų naudotojai. Šie statistiniai duomenys kaip šaltinis yra svarbūs kitų organizacijų leidiniams ir paslaugoms. Rengdama Europos žuvininkystės pramonės struktūrinę analizę iškrautų produktų Europos statistiniais duomenimis naudojasi Europos žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkos observatorija. Iškrautų produktų statistiniais duomenimis grindžiami kiti renkami duomenys[11].

Statistiniai duomenys apie ES teritorijoje iškrautų žuvininkystės produktų kiekį ir kainas padeda Komisijai vykdyti įsipareigojimus dėl rinkos tyrimų. Šie duomenys būtini, kad visoje tiekimo grandinėje būtų galima stebėti ir analizuoti ES žuvininkystės produktų rinkas.

---

9 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/fish_ld_esqrs.htm (tik anglų kalba).

10 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/fish_ld_esms_an3.pdf (tik anglų kalba).

11 2019 m. vasario 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/909, kuriuo nustatomas privalomų mokslinių tyrimų sąrašas ir ribinės vertės, būtini daugiametei Sąjungos duomenų rinkimo ir tvarkymo žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuose programai įgyvendinti (OL L 145, 2019 6 4, p. 21).

Šie statistiniai duomenys taip pat galėtų būti svarbūs dėl įpareigojimo iškrauti laimikį, nustatyto Reglamento (ES) Nr. 1380/2013[12] 15 straipsnio 1 dalyje, pagal kurį reikalaujama, kad visas sužvejojamų žuvų, kuriems taikomi kiekio apribojimai, laimikis būtų iškraunamas ir įskaičiuojamas į atitinkamą kvotą.

Valstybės narių teigimu, nacionaliniu lygmeniu yra visapusiškai tenkinami visi duomenų naudotojų poreikiai.

2.4. Prieinamumas

2.4.1. Internetinė duomenų bazė

Iškrautų žuvininkystės produktų statistika skelbiama Eurostato viešoje duomenų bazėje[13] pateikiamose išsamiose šalių lentelėse, taip pat bendroje suvestinėje lentelėje, kurioje pateikiami labiau apibendrinti ES ir nacionaliniai duomenys.

Pusė duomenis teikiančių valstybių narių duomenis skelbia ir naudotojams prieinamose nacionalinio lygmens internetinėse duomenų bazėse.

2.4.2 Leidiniai ir duomenų lentelės

Eurostatas internetiniame straipsnių rinkinyje „Statistics Explained“ ir statistikos leidiniuose[14] skelbia duomenis ir straipsnius, susijusius su statistiniais duomenimis apie iškrautus žuvininkystės produktus. Pusė duomenis teikiančių šalių yra parengusios elektroninių leidinių.

2.4.3 Metaduomenys

Komisija kas 3 metus renka nacionalines kokybės ataskaitas – jomis grindžiama ši ataskaita (žr. 8 išnašą). Nacionalinėse ataskaitose pateikiama išsami informacija apie duomenų kokybę ir jų rinkimo metodus. Nacionalinės kokybės ataskaitos rengiamos pagal Europos statistikos sistemos (ESS) gaires ir yra kaupiamos ESS metaduomenų tvarkytuvėje.

2.5 Duomenų konfidencialumas

Komisijai teikiami statistiniai duomenys apie iškrautus žuvininkystės produktus apima vos kelis konfidencialius kintamuosius rodiklius. 2019 m. trys valstybės narės susidūrė su konfidencialumo problemomis dėl iškrautų produktų kiekio arba kainos. Taigi duomenys apie visą ES iškrautą kiekį ir vertę išliko konfidencialūs.

---

[12] 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

[13] http://ec.europa.eu/eurostat/data/database (tik anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis).

[14] Naujausias – „Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės statistika“, 2020 m. leidimas, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/12069644/KS-FK-20-001-EN-N.pdf/a7439b01-671b-80ce-85e4-4d803c44340a?t=1608139005821 (tik anglų kalba).

Eurostatas ir valstybės narės skyrė daug laiko ir pastangų, kad duomenų naudotojams būtų pateikta kuo daugiau duomenų, kartu išsaugodamos statistinių duomenų konfidencialumą ir užtikrindamos, kad šis procesas būtų kuo veiksmingesnis.

3 NAŠTA IR EKONOMIŠKUMAS

ESS atliko iškrautų produktų statistinių duomenų rinkimo sąnaudų analizę. 23 šalys (visos susijusios šalys, išskyrus Islandiją) pateikė apytiksles sąnaudas, išreikštas pinigais ir darbo jėga – visos darbo dienos ekvivalentu. Viena šalis galėjo pateikti tik bendrą rodiklį dėl žvejybos laimikio ir iškrautų produktų kiekio statistikos sąnaudų; iškrautų produktų statistikos sąnaudos, kaip apskaičiuota, sudarė maždaug pusę visų sąnaudų.

Bendros tiesioginės ir netiesioginės visų duomenis pateikusių šalių sąnaudos buvo 2,9 mln. EUR per metus. Vienai šaliai tenkančių sąnaudų mediana buvo 16 400 EUR. Daugiau nei pusėje šalių sąnaudos buvo labai mažos, tačiau kelios šalys rengia atrankinius tyrimus ir jų sąnaudos didesnės. Iš viso 70 asmenų (perskaičiuota į etato ekvivalentus) darbas buvo susiję su iškrautų produktų statistiniais duomenimis. Vienai šaliai tenkančio rodiklio mediana buvo 0,5 FTE. Pusė duomenis teikiančių valstybių narių teigė, kad po ankstesnės ataskaitos pateikimo jų veiksmingumas padidėjo. Trečdalis valstybių narių teigė, kad joms pavyko sumažinti respondentams tenkančią naštą, kadangi jos naudoja naudotojams patogesnius klausimynus arba taiko paprastesnius duomenų perdavimo būdus.

4 IŠVADOS

Iškrautų produktų statistika yra patikima punktualumo, išsamumo ir nuoseklumo požiūriu. Šalys teikia patikimą informaciją apie ES iškrautų žuvininkystės produktų kiekį ir vertę, taip pat labai naudingus išsamius rūšių lygmens duomenis, kurie gali būti naudojami analizuojant ES žuvų rinką.

Eurostato duomenų teikimo gairės ir vadovai užtikrino, kad iškrautų produktų statistiniai duomenys būtų nuoseklesni. Be to, kadangi nacionaliniai duomenų teikėjai ėmėsi priemonių, duomenys teikiami punktualiau ir yra išsamesni.

Bendros tiesioginės ir netiesioginės visų duomenis pateikusių šalių sąnaudos buvo 2,9 mln. EUR. Vienai šaliai tenkančių sąnaudų mediana buvo 16 400 EUR. Daugiau nei pusėje šalių sąnaudos buvo labai mažos, tačiau kelios šalys rengia atrankinius tyrimus ir jų sąnaudos didesnės.

5 REKOMENDACIJOS

Eurostatas siekia nuolat gerinti Europos statistinių duomenų kokybę ir prieinamumą. Komisija taip pat įsipareigojusi mažinti valstybėms narėms ir respondentams tenkančią naštą. Siekiant šio tikslo vykdomas projektas „Žuvininkystės statistinių duomenų racionalizavimas ir supaprastinimas“, kurio tikslas – atsižvelgti į dabartinį duomenų rinkimo procesą ir parengti strategiją, kad iškrautų žuvininkystės produktų statistiniai duomenys labiau atitiktų paskirtį. Pirmas šio projekto tarpinis tikslas – užbaigti Europos žuvininkystės statistikos vertinimą – buvo pasiektas 2019 m. pabaigoje, parengus Komisijos tarnybų darbinį dokumentą dėl vertinimo[15].

Svarbiausia išvada, padaryta įvertinus su iškrautais produktais susijusią žuvininkystės statistiką, – šie duomenys yra labai svarbi ir plačiai naudojama šios statistikos dalis, bet jų aprėptis neatitinka naudotojų poreikių. Įvertinus žuvininkystės statistiką nustatyta, kad naudotojams atsirado svarbus naujas poreikis: kad iškrautų produktų statistika aprėptų visų šalies žvejybos laivų iškrautų

[15] Komisijos tarnybų darbinis dokumentas (2019) 425 (tik anglų kalba).

produktų kiekį, ES/ELPA žvejybos laivų už ES/ELPA teritorijos ribų iškrautų produktų kiekį ir ne ES/ELPA žvejybos laivų ES/ELPA teritorijoje iškrautų produktų kiekį.

Geriausias sprendimas norint teikti geresnę paslaugą duomenų naudotojams būtų iš dalies pakeisti galiojančius teisės aktus arba pakeisti juos naujais teisės aktais, kuriais būtų padidinta aprėptis. Šiuo metu Komisija baigia galimų variantų, kaip pagerinti visą žuvininkystės statistiką, poveikio vertinimą, apimantį laiminio, iškrauto kiekio, žvejybos laivyno ir akvakultūros statistiką. Naujas teisės aktas galėtų padėti padidinti veiksmingumą, visų pirma supaprastinant duomenų srautus ir suderinant terminus su kitų tarptautinių organizacijų poreikiais.

Nacionaliniu lygmeniu ir toliau reikėtų skatinti naudoti elektroninius klausimynus, nes jie padeda veiksmingiau rinkti duomenis. Kaip vienus iš gerosios patirties pavyzdžių galima nurodyti nacionalinių duomenų rinkimo gaires ir pagalbos tarnybas, teikiančias respondentams jų poreikius atitinkančią paramą.